

“İstiklâl Marşı’nı bugüne kadar hangi enstrümanlardan dinlediniz?” diye sorsalar, akla ilk gelen bando takımını oluşturan enstrümanlar olacaktır. Şimdilerde Türk Hava Yolları’nın “En fazla ülkeye uçan havayolu şirketi” sloganlı reklam filminde, İstiklâl Marşı’nı pek çok farklı müzik aletinden dinliyoruz. Bakalım konunun uzmanları en çok hangi enstrümanın performansından hoşlanmış?

“İstiklâl Marşı’nı bugüne kadar hangi enstrümanlardan dinlediniz?” diye sorsalar, akla ilk gelen bando takımını oluşturan enstrümanlar olacaktır. Şimdilerde Türk Hava Yolları’nın “En fazla ülkeye uçan havayolu şirketi” sloganlı reklam filminde, İstiklâl Marşı’nı pek çok farklı müzik aletinden dinliyoruz. Bakalım konunun uzmanları en çok hangi enstrümanın performansından hoşlanmış?

Bugünlerde Türk Hava Yolları’nın (THY) reklam filmi birçok insanın dilinde. Reklam, 3 Ekim Çarşamba akşamı saat 21.00’de bütün kanallarda aynı anda yayınlandı. 5 kıtada 91 ülkeye seferi olan THY’nin “En fazla ülkeye uçan havayolu şirketi” sloganlı reklamında, Çin’den Brezilya’ya, Arap çöllerinden Hindistan sokaklarına kadar birçok ülkede, yerel sanatçılara yerel enstrümanlarıyla İstiklâl Marşı çaldırılıyor. Afrika’nın ud, balafon, kora, taukin drum, cenbey; Brezilya’nın flut, gitar, pandero, pandolin, kavakinyo, klarnet; Hindistan’ın esrac, sarangi, tabla, mid flut, bas flut, sitar, harmoniyum; Tayland’ın sau, kim, flut; Fas’ın lutar, tamtam, rubab gibi yerel enstrümanları kullanılıyor. Ayrıca tek çalınan ayrı enstrümanlar arasında akordiyon, trombon, gayda, ukulele, elektrogitar ve bağlama da var.

Serdar Erener’in hazırladığı reklam filmi için toplan 95 saatlik uçuş yapılmış. Reklam filmi ekibi dünyanın bir ucundan diğer ucuna 130 bin kilometre yol gitmiş. Reklamda 40 kişilik müzik grubu yer alıyor. Dünyanın dört bir yanındaki müzisyenlerin İstiklâl Marşı’nı çaldığı bu reklam filminin, sosyal medya üzerinden yapılan monitoring ile beğeni oranı yüzde 90’ın üzerinde çıktı. Pek çok kişiye büyük coşku ve gurur yaşatan reklam, bazılarınca da tepkiyle karşılanıyor. Milli Marş’ın reklama alet edilemeyeceği ya da reklam filminin esinlenme sonucu ortaya çıktığı tartışılardursun biz de işin uzmanlarına reklam filmini, müzik ve sanatsal anlamda nasıl bulduklarını sorduk.

İstiklâl Marşı’nın en güzel icrası piyano ile yapılır

Faruk Türünüz (ENStrüman yapım ustası): Milli Marşı’mızın dünyada birçok lokal enstrümanla çalınmış olmasına dair çelişen görüşler olsa da, bence hoş bir armoni olmuş. Milli Marşı’mızın farklı ülkelerde duyulmasına vesile olmuştur. Bana göre, İstiklâl Marşı herhangi bir etnik tanıma sığmayacak kadar dünya standartlarında müzik ölçülerine sahip. Etnik enstrümanlar bir renklilik katmış. Reklamda olmasa da İstiklâl Marşı’nın en güzel icrası bence piyano ile yapılır.

İskoç Gaydası hoşuma gitti

Okay Temiz (Ritim ustası): Reklam fena değil, seçtikleri enstrümanlar oldukça güzel. İskoç gaydası ve Pakistan’ın mahalli ritimleri hoşuma gitti. Reklam olarak uzun geldi bana. Daha çarpıcı, daha orijinal sahneleri olabilirdi. Mesela Afrika, Pakistan, Hindistan ve Türkiye’nin ritimlerinden oluşan bir reklam olabilirdi. Çünkü ritim hareketlidir ve sanat vardır.

Elektrogitarla İstiklâl Marşı’nı dinlemek mükemmel

Kerem Görsev (Caz sanatçısı): Böyle bir reklam fikri gerçekten orijinal. Çok iyi düşünülmüş, beğendim. Esinlenilmiş diyenler var, ama bu direkt alıp kopyalanmadığı sürece önemli değil benim için. Müziğin senkronları çok güzel oturmuş. Keyifli bir müzik ziyafeti dinliyor gibi oldum. En çok hoşuma giden enstrüman sesi ise sondan bir önceki elektrogitardan çıkan o notalar. Blues'a yakın bluesy tarzı oluşturmuşlar, özellikle o sesi beğendim. Çölün ortasında ud çalan ekip çok hoştu. Asya Türklerinin geleneksel enstrümanlarıyla çalması da ayrı bir güzellik katmıştı.

Gayda ve keman, milli marşa yakışmış

Ali Atıf Bir (Reklam ve pazarlama uzmanı): Müzik üzerinden çalınan reklamlar gönül telini titretir. Reklamı götüren müzik ve enstrümanlardır. İstiklâl Marşı'nın gayda ve kemanla çalınması çok hoşuma gitti ama kolay olmamalı. Bu anlamda önemli. Bu reklam insanları etkilemiştir. İnsanlarda coşku ve gurur duygusunu uyandırıyor. Esinlenme olduğunu söyleyenleri önemsemiyorum. İstiklâl Marşı, Türkiye için önemli ama Milli Marş'ın kullanılmasını eleştirmek de yerinde değil. Milli marşlar bizdeki gibi eleştirerek değil, insanların verdiği değerle korunur. Zaten daha önce Petrol Ofisi de kullandı. Markanın İstiklâl Marşı'nın ağırlığını ve büyüklüğünü kaldırması gerekir ki, THY de bunu kaldırıyor. Bu reklamda değerleri ayaklar altına alan bir durum yok.

İstiklâl Marşı bestesini çalmak kolay değil

Dr. Hasan Cihat Örtter (Uluslararası gitar virtüözü, sanatçı): Enstrümanın güzeli çirkini olmaz, nasıl icra edildiği önemli. Reklamdaki müzik aletlerinin hepsinin sesi birbirinden güzel çıkıyor. Mehmet Akif Ersoy'un hayatının belgesel müziğini yapmış biri olarak söylüyorum, İstiklâl Marşı bestesi öyle kolay çalınan bir beste değil. Bu anlamda yetenekli müzisyenler diyebiliriz. Milli Marş'ımızın bütün dünyada icra edilmesi de ayrı bir güzellik katmış. Bütün kültürümüzün yansıtıldığı bir reklam da olabilirdi. Ama genel anlamda güzel bir reklam. Kötüleyenler, eleştirenler var. O zaman onlar daha iyisini yapsın. Zaten emeğin değerini bilmeyenler, müzikten anlamayanlar hiç eleştirmesin.

İnsan, reklam izlerken ağlar mı?

Anjelika Akbar (Piyanist, besteci): İstiklâl Marşı ile Türkiye'ye 22 sene önce geldiğim ilk gün tanışmıştım TRT kanalında; sözleri anlamadım ama melodisine hayran kaldım. O zamandan beri İstiklâl Marşı'nın bende özel bir yeri var. Reklamı izlerken çok duygulandım, kendi kendime "İnsan reklam izlerken bile ağlar mı?" diye sordum. Evet, ağladım. Artık Türk olduğumu, Türkiye'nin değerlerinin yurtdışında anlaşılmasını ne kadar istediğimi bir kez daha hissetmiş oldum. Maneviyatı derin bu güzel ülkenin sembollerinden biri olan İstiklâl Marşı'nın birçok ülkede farklı müzik enstrümanı ile seslendirilmesi reklam senaryosunda olsa bile beni çok duygulandırdı. Üstelik Türk Hava Yolları gerçekten de dünya havayolu devleri arasında yer aldığı için böyle bir eşleştirme hoşuma gitti. Naif ve kaygısız bir reklam yaklaşımı. Bence enstrüman hiç fark etmez. Tüm enstrümanlar (vokal dahil) gönlümüz için birer araçtır. Gönül ya var ya da yok. Enstrümanlar bahane.